

Out of Art – actuele outsider art/contemporary outsider art

LaM, Villeneuve d'Ascq, Frankrijk

Op 25 september 2010 heropende het Franse 'Museum voor moderne kunst, hedendaagse kunst en Art Brut' in Villeneuve d'Ascq vlakbij Lille. Kortweg: LaM. Het oorspronkelijke gebouw van architect Roland Simounet en de beeldentuin huisden vooral de door Geneviève en Jean Masurel in 1979 geschonken kunstcollectie. Deze particulieren bouwden voort op de collectie moderneren van Jeans oom, Roger Dutilleul met klinkende namen als Brague (1882-1963), Picasso (1881-1973), Modigliani (1884-1920) en Léger (1881-1955). In 1999 kreeg de Aracine collectie met meer dan 3.500 Art Brut werken ook een vaste plek in het museum. Aanvullende schenkingen en aankopen brachten de totale collectie gaandeweg op ruim 5.000 objecten. De hoogste tijd voor uitbreiding.

Naar ontwerp van Manuelle Gautrand werd een nieuwe vleugel aangebouwd en ook het beeldenpark werd onder handen genomen.

Het resultaat is adembenemend. Buiten vallen meteen de enorme beelden op van Picasso, Lipchitz (1891-1973) en Calder (1898-1976). Daar staan ze dan, in een volkomen natuurlijk ritme met elkaar en stuk voor stuk in dialoog met de volgroeide bomen op de achtergrond. Ingrediënten voor rust en contemplatie.

Binnen worden de vele hoogtepunten uit de museumcollectie op harmonische wijze gepresenteerd. De nieuwe vleugel met daarin een Art Brut presentatie maakt diepe indruk. Het heeft de vorm van een hand met in de handpalm een overzicht van twee- en driedimensionale kunst van klassiekers als Adolf Wölfli (1864-1930) en Aloïse Corbaz (1886-1964). In de uitwaaiende vingers de verschillende sferen binnen de Art Brut: vinger voor vinger ontmoet ik 'spiritisten' als Madge Gill (1882-1961); beeldhouwers en assembleurs als Michel Nedjar (1947) en Judith Scott (1943-2005); de met lijm en plakband vervaardigde geweren van André Robillard (1931) om tot slot met zachte hand geleid te worden langs het werk van Willem van Genk (1927-2005) naar kunst van Joseph Beuys (1921-1986) en dat van meer hedendaagse kunstenaars.

Wat mij het meest treft is de natuurlijke wijze waarop de oudbouw en de nieuwbouw (en daardoor de Art Brut en de 'reguliere' kunst) in elkaar overgaan. Duidelijk een gevolg van de vloeiende lijnen. En wat een verrijkend contrast tussen het intiem genieten van ieder individueel kunstwerk en het voortdurend ervaren van de weidsheid van museum en park. Hier ontstaat een natuurlijke manier van kijken. Knap gedaan. En dan heb ik het nog niet eens over de ruime aandacht voor educatie, de Franse, Engelse en Nederlandse tekstbordjes en de hoogwaardige bibliotheek. LaM is een absolute aanwinst voor moderne en hedendaagse kunst met een van de grootste collecties Art Brut die Europa rijk is.

Tekst: Richard Bennaars

Richard Bennaars is werkzaam bij Galerie Atelier Herenplaats, Rotterdam

www.musee-lam.fr

